

ФИЛМСКИ ЦЕНТАР СРБИЈЕ
Београд, Коче Поповића 9/III
Број: 03- 1125/1
Датум: 05.05.2021

На основу члана 18. Закона о кинематографији, а у складу са Уредбом о критеријумима, мерилима и начину избора пројеката у култури који се финансирају и суфинансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине, односно јединица локалне самоуправе, Филмски центар Србије, расписао је и објавио у дневном листу *Вечерње новости* дана 10. фебруара 2021. године Јавни конкурс за финансирање и суфинансирање пројеката у кинематографији за 2021. годину у категорији: Суфинансирање производње домаћих дугометражних филмова са националном темом.

Рок за доставу пријава био је 10. март 2021. године.

Комисија Филмског центра Србије, у категорији Суфинансирање производње домаћих дугометражних филмова са националном темом у саставу: Борислав Анђелић, председник, Игор Турсиновић, Саша Радојевић, Александар Протић и Коста Ђорђевић, донела је дана 05. маја 2021. године

**ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ О ИЗБОРУ ПРОЈЕКАТА
ПО КОНКУРСУ ЗА ФИНАНСИРАЊЕ И СУФИНАНСИРАЊЕ ПРОЈЕКАТА
У КИНЕМАТОГРАФИЈИ ЗА 2021. ГОДИНУ У КАТЕГОРИЈИ
СУФИНАНСИРАЊЕ ПРОИЗВОДЊЕ ДОМАЋИХ
ДУГОМЕТРАЖНИХ ФИЛМОВА СА НАЦИОНАЛНОМ ТЕМОМ**

На конкурс је пријављено укупно 12 пројекта.

На првом састанку Конкурсне комисије одржаном 29. марта 2021. године, за председника комисије изабран је Борислав Анђелић, и договорен је начин рада комисије и динамика одржавања састанака.

На другом састанку Комисије одржаном 12. априла 2021. године, одлучено је да до наредног састанка сви чланови комисије прочитају комплетну документацију пријављених пројекта (12), након чега ће на трећем састанку Комисије заједнички разговарати о свим пријављеним пројектима. На трећем састанку комисије одржаном 19. априла 2021. након што су сви чланови прочитали комплетну документацију (12 пројекта), уследила је анализа појединачно сваког пројекта у складу са критеријума из члана 18. Закона о кинематографији и члана 3. Уредбе о критеријумима, мерилима и начину избора пројеката у култури који се финансирају и суфинансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине, односно јединица локалне самоуправе након чега су издвојена четири пројекта који су ушли у ужи избор. Комисија је одлучила да кандидате који су ушли у ужи избор позове на разговор.

На четвртом састанку Комисије одржаном 23. априла 2021. године, комисија је уприличила разговоре са продуцентима и ауторима пројекта који су ушли у ужи избор. На петом састанку Комисије одржаном 05. маја 2021. године, комисија је донела предлог о пројектима које подржава на овом конкурсу.

У односу на категорију пројеката који су предложени за подршку, Комисија је посебно имала у виду да је текстом Јавног конкурса за финансирање и суфинансирање пројеката у кинематографији за 2021. годину у категорији: Суфинансирање производње домаћег дугометражног филма са националном темом предвиђено да предлог Комисије о избору пројеката садржи до два дугометражна играна и до два дугометражна документарна филма са националном темом.

С тим у вези, а како према мишљењу Комисије пријављени дугометражни документарни филмови не задовољавају у довољној мери критеријуме за избор пројектата који су дефинисани Законом о кинематографији и Уредбом о критеријумима, мерилима и начину избора пројектата у култури који се финансирају и суфинансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине, односно јединица локалне самоуправе, Комисија је за подршку предложила следеће дугометражне игрane филмове:

ДУШАН СИЛНИ

Сценарио: Миодраг Мија Илић

Режија: Петар Пашић

Продуцент: LIVING PICTURES

Предложени износ: 48.000.000 динара

Млади Стефан Душан у намери да се супротстави бугарско-ромејској најезди, улази у чувену битку код Велбужда, којом командује његов отац Стефан Урош Трећи (Дечански). У једној од највећих над Бугарском стиче општу популарност у војсци, народу и великашима, нарочито млађима. То постаје зачетак будућег сукоба између оца и сина. Сценарио за филм „Душан Силни“ настао је према мотивима драме Миодрага Илића „Пуч“, која је својевремено, с великим успехом, играна у Београдском драмском позоришту.

Сценарио за филм „Душан Силни“, којег одликују прецизно профилисани дијалози, обогаћен је синематичним акционим сценама, а оне су упечатљиво надградиле изразити драмски потенцијал ове приче о дворским сплеткама, технологијама потребним да би се придобила моћ и ценама које је нужно платити да би се освојила потпуна власт. Душан Силни је у овом сценарију приказан као владар у успону снаге, као неко ко је предодређен за велика дела, као и за то да од Србије направи регионалну силу. У том смислу је Душанова харизма неупитна и достојна правог вође, одлучног и неустрашивог цара свих Срба, Бугара и Грка.

Реализација дугометражног играног филма „Душан Силни“ био би драгоцен корак ка отварању теме о великим владарима из српске историје Средњег века и квалитетан путоказ за будућа остварења. Самим тим, могуће је очекивати велики интерес гледалаца за овај важан период из националне прошлости. Имајући у виду компетенцију продуцента исказану у техничким доприносима бројним филмовима, евидентан копродукциони потенцијал за досезање пројектованог буџета, квалитет сценарија и модеран редитељев ауторски рукопис, комисија предлаже да пројекат „Душан Силни“ буде подржан са 48 милиона динара.

ПУТ ДО ОЦА

Сценарио: Ненад Огњеновић

Режио: Ненад Огњеновић

Продуцентска кућа: DIGITAL STORE

Предложени износ: 36.000.000 динара

„Пут до оца“ припада жанру ратне драме из Првог светског рата. Упркос динамичног наратива и филмски ефектног праћења свакодневних страхота ратних збивања то није у првом плану реализације овог пројекта. Јасно и прецизно елаборирана редитељска експликација, аутора, који је и творац сценарија, и који има евидентан потенцијал у домену филмичног израза, пажњу у творењу овог филма усмерава на праћење психологије главног јунака, тринестогодишњег дечака Михаила Срећковића.

Главни јунак Михаило, тражећи свога оца на поприштима ратишта, после трагичног губитка мајке на свом родном огњишту, на свом изазовном путу Србијом у ратном вихору проналази Милициу, девојчицу његових година, која за њега представља будућност. Убрзано сазревање главног јунака кроз четири године основна је карактеристика овог пројекта.

Угрожена невиност младости, у атмосфери ратног страдања наметнутог младом човеку без његове воље, је у првом плану, али се историјске координате одабраног времена од 1914. до 1918. јасно оцртавају.

Чињеница да је овај пројекат 2017. добио средства за развој дугометражног играног филма ФЦС је очигледно позитивно утицало на полирање дијалошке структуре, најаву сниматељског визуелног колоритног приступа, као и занимљиво осмишљено музичко праћење главног тока радње овог пројекта, који тражи и одговарајућу продуцентску реализацију.

Комисија предлаже Управном одбору да се изнађу средства и за пројекат:

ГРОМОВНИК

Сценарио: Игор Павловић

Режија: Милорад Милинковић

Продуцентска кућа: N-BOSS

Предложени износ: 30.000.000 динара

Сценарио за филм „Громовник“ инспирисан је истинитим догађајима. Марта 1926. године лесковачки Роми оснивају свој фудбалски клуб. Овај клуб се такмичи са осталим лесковачким клубовима, а онда долази до немачке окупације. У овом сценарију обједињени су бројни мотиви који су дубоко утемељени у традицији српске кинематографије – Други светски рат, љубав према фудбалу, музика и живот Рома. Сваки од ових мотива, у сценарију Игора Павловића, предочен је на специфичан начин и реализација овог филма представљала би праву иновацију у домену који се само наизглед чини познатим. То би свакако допринело и лакшој комуникацији гледалаца са овим садржајем како на овдашњој тако и на међународној филмској сцени. Чињеница да су неки од претходних радова редитеља Милорада Милинковића имали наклоност гледалаца показатељ је да се то може дрогодити и са овом атрактивном причом.

С друге стране, пројекат „Громовник“ нуди потенцијал и за међународну фестивалску проходност, јер је тема Другог светског рата и погрома којем се били изложени поједини народи, универзалног карактера, а амбијент у којем живе и начин на који су креирани ликови Рома својом јединственом софистицираношћу и елеганцијом плете посебну пажњу. Горко, смешно и трагично претапају се у овој прилици о турбулентном животу на југу Србије. Неуништива виталност која карактерише дух овог сценарија опира се свим недаћама којима су изложени актери „Громовника“. Јубав према животу и игри исказана у сценарију за филм „Громовник“ - поткрепљена квалитетном редитељском експликацијом - уз пажљиву продукцијску контролу овог амбициозног подухвата, може да резултира запаженим филмским остварењем.

Пројекти које комисија не предлаже:

ПОХАРА КУЧА

Сценарио: Божидар Кнежевић

Режија: Ивица Видановић

Продуцентска кућа: CINNERENT

Документарни филм „Похара Куча“ бави се скрајнутим историјским догађајем масакра над племеном Куча, који се десио у 19. веку на територији Црне Горе. Аутор ће кроз серију интервјуа покушати веродостојно да представи историјски догађај страдања припадника тог племена. Ту се, на жалост, одмах јавља неколико проблема.

Аутор у својој експликацији наводи: “Ово, по многима злочиначко дело, потиче још из времена зачетака породице Петровић, једне од краљевских српских лоза, и представља заиста осетљиво питање у светлу врло јасне данашње диференцијације између Црногораца који говоре о самосвојном црногорском идентитету и оних који свој идентитет виде у оквиру српског народа. У теми црногорско-српског националног одређења похара Куча има изузетну тежину и значај”. Ту долазимо до кључног проблема овог пројекта.

Како та историјска ситуација може да кореспондира са актуелним односима Црногораца и Срба, када је историјски позната чињеница да је у питању заправо био интерни конфликт Срба са Србима, што и сам аутор наводи у горњем цитату.

У материјалу се наводи и потенцијални интервју са митрополитом Амфилохијем, који је из данашње перспективе неизводив, јер се митрополит Амфилохије упокојио пре више од шест месеци, па сугеришемо аутору да следећи пут детаљније провери свој материјал због разних недоследности и јасније профилише овај потенцијално интересантан пројекат.

КОСОВО ИСТИНА

Сценарио: Драгослав Лазић

Режија: Драгослав Лазић

Продуцентска кућа: ЧАПЛИН

Драгослав Лазић је један од величана југословенске кинематографије. Комисија је имала великог обзира према тој чињеници. Сценарио је писан фонтом који је већи него уобичајени и има 56 страна. Комисија је покушала да на основу редитељске експликације утврди да ли можда редитељ има посебну визију, међутим, у њој нисмо нашли назнаке редитељске намере. Синопсис такође не показује да ће ово заиста бити дугометражни играчки филм. Стога, комисија мора да одбије овај пројекат и од аутора затражи да у будућности преда сценарио у формату који је прописан, као и да у редитељској експликацији објасни своје планове како намерава да режира филм.

ЋИРИЛИЦА ЈЕ ЉУБАВ

Сценарио: Никола Девура

Режија: Стојан Стојчић

Продуцент: Filmski grad production

Сценарио за филм „Ћирилица је љубав“ бави се широј јавности мање познатим делом интимног живота Вука Караџића. У питању је мелодрамски садржај базиран на младалачкој љубави Вука и Руже Тодорове, дугорочним последицама прекида те љубави, и потраге за изгубљеним страницама живота величана.

Ширина временског захвата и превелико ослањање на литерарност у опису и деловању ликова, уз недостатак одговарајућег драмског набоја, утичу на филмски потенцијал ове приче о важном актеру из српске историје. Премало је информација о ауторском приступу, а велики број карактера и преопширни монологи, угрожавају динамичност овог сценарија, те је, сходно томе, комисија проценила да је неопходан додатни рад на тексту и редитељској експликацији.

НЕПРЕКИДНОСТ ЧУДА

Сценарио: Иван Правдић

Режија: Милан Лакић

Продукција: MM MULTIMEDIJSKA PRODUKCIJA

Вредност идеје за документарни филм „Непрекидност чуда“ лежи у томе што пропагира српску културу, а намењен је и страном тржишту. Комисија подржава овакав начин размишљања и сматра да је велико освежење наћи на пројекат чији су аутори свесни важности тога ко гледа наш производ. Национални конкурс служи за промоцију наше културе, а самим тим размишљање о ширини нашег гледалишта јесте једно од круцијалних питања које аутор себи треба да постави. Почетна идеја о афирмацији српске културе је доследно спроведена, али без јасно профилисаног ауторског приступа. На жалост, ово је врло креативна ТВ репортажа и не достиже ниво документарног филма. Због тога, комисија сматра да ФЦС не може да подржи овај пројекат.

ВРЕМЕ СМРТИ – СУВОБОРСКА БИТКА

Сценарио: Сања Савић Милосављевић

Режија: Иван Живковић

Продуцентска кућа: EYE TO EYE

Фilm „Сувоборска битка“ представља адаптацију (једног дела) романа и класика српске књижевности Добрице Ђосића „Време смрти“. Адаптација коју потписује Сања Савић Милосављевић у фокус филма ставља причу о ђенералу Живојину Мишићу, као и групи војника из чувених 1300 каплара и као централну тему филма поставља Мишићева морална преиспитивања о томе шта је победа, шта пораз, шта је живот у смрти и смрт у животима његових младих сабораца.

Један од свакако најбоље припремљених пројекта пристиглих на конкурс не само због култне књиге и добrog сценарија, већ и због квалитета редитељске и продуцентске експликације. Међутим, оно што је комисију ипак определило да овај филм не стави на списак добитника средстава свакако јесте прилична нејасноћа – колико се серија која се паралелно снима са филмом заправо разликује од истог, као и питање да ли ће врло амбициозно замишљена серија поништити ефекат који би сам филм могао да има. Ни након разговора са ауторима нисмо могли да стекнемо бољу и јаснију слику – где у овом пројекту и креативно и пре свега финансијски почиње и завршава филм. Ово није први пут да се комисије сусрећу са овим проблемом, али овде је спецификум био такав да су бројна питања око серије објашњавана као део пословне тајне.

Посебним увидом у доста комплексну правну документацију која је приложена није до краја транспарентно ко је заправо носилац пројекта и власник права за екранизацију књиге (преамбула уговора United Media–Eye to Eye, страна друга)! За потребе конкурса ФЦС-а то је свакако продукција Eye to Eye, која је филм и пријавила, али се из документације недовољно јасно види да ли су они власници права и ван овог конкурса, а да ли су заправо само задужени за извршну продукцију овог филма (и серије) од стране куће – United Media (уговор UM–Eye to Eye, члан 2). Имајући у виду наведене недоумице, а будући да је реч о изузетно захтевно буџетираном филму, комисија не може да подржи пројекат на овом конкурсу.

ИСТИНА О РАЧКУ

Сценарио: Душан Булић

Редитељ: Стефан Красић

Продуцент: GARGANTUA FILMS

Документарни филм о судији Даници Маринковић и њеној улози у истрази контроверзног случаја Рачак, који је био окарактерисан као непосредни повод за агресију на СР Југославију 1999. године. У предложеном материјалу видљив је исцрпан истраживачки рад који обухвата широк круг извора. Акценат је првенствено стављен на тадашње и садашње, лично виђење, једне од актерки тог случаја, Данице Максимовић. Својеврстан раскорак који угрожава потенцијал овог пројекта крије се у комбиновању архивског материјала и савремених исказа за чије саопштавање су повремено предвиђене финиране документарно-игране сцене. У тритменту нису ни јасно подељене сцене, па би њихово прецизније распоређивање допринело прегледности текста. Пројекат „Истина о Рачку“, због важности теме, и уз одговарајуће корекције, свакако може да побуди пажњу неке следеће комисије.

ОСВАЈАЊЕ ЗАВИЧАЈА

Сценарио: Синиша Ковачевић

Редитељ: Синиша Ковачевић

Продуцентска кућа: AVE SERBIA

Истакнути српски драмски писац Синиша Ковачевић, пријавио се на конкурс за субфинансирање производње домаћих дугометражних филмова са националном темом, са амбициозним пројектом „Освајање завичаја“, чије амбиције на жалост превазилазе формат који овај конкурс захтева.

Сценарио за филм „Освајање завичаја“ је адаптација истоименог романа Синише Ковачевића, гломазна драмска структура која по обиму значајно превазилази капацитете целовечерњег играног филма. Главни проблем лежи у томе што је форма приложеног текста између литературе и позоришне драме, са предугачким дијалозима који нису адекватно прилагођени у предложак за филмску форму.

Ова породична сага више делује као проширен тритмент за једну сезону телевизијске серије, него за филмски сценарио који у финансијском и концептуалном смислу ова комисија има задатак да подржи. Потребно је додатно технички адаптирати и драмски компримовати роман, али не по узорима позоришне већ филмске драматургије. Из саме фрагментарности синопсиса већ је јасно да је материјал временски и просторно превелик да би се уградио у одговарајући фокус играног филма. У сценарију су ови проблеми још израженији јер свака од драмских целина може послужити као предложак за засебан играни филм. Аутору препоручујемо да се радикалније позабави адаптацијом текста како би се приближио филмској форми.

Сугеришемо продуцентима да за неки следећи конкурс ФЦС-а, обезбеде писма намера или уговоре са страним копродуцентима, као и одговарајуће уговоре са спонзорима.

Такође, финансијски план мора бити детаљнији и садржати конкретнија буџетска планирања, нарочито када је упитању пројекат оваквог обима и амбиција.

ПОСЛЕДЊИ МАНАСТИР

Сценарио: Небојша Пајкић

Редитељ: Стојан Стојчић

Продуцентска кућа: FILMSKI GRAD PRODUCTION

Читајући сценарио за „Последњи манастир“ не можемо, а да се не присетимо великих дела из историје филма. Наравно, „Седам самураја“ први падају на памет. Ово је вестерн који је смештен на Косово. Иако се врло лако чита и делује занимљиво, не можемо се отети утиску да је ово сценарио који је по количини заплета остао заробљен између пилот епизоде серије и класичног играног филма. Док би за серију требало да се избаце одређене сцене, филму недостају додатни сегменти, јер је радња превише равна и захтева више заплета. Знамо када нас прича води и нити у једном тренутку нас аутор не изненађује. Додуше, препреке на које јунаци наилазе су изразито маштовите, но у самој структури видно недостају обрти који би публику држали „на иглама“. Сви ликови су јасни у својим намерама и делује да их ништа не може поколебати. Као да радња филма тек треба да почне, као да се сумња публике у подухват протагониста очекује, али се сценарио завршава пре него што смо и могли да се уплашимо да ли ће јунаци успети у својим намерама.

Комисији се чини како би сценарио за филм „Последњи манастир“ требало унапредити, уколико се ауторска екипа не одлучи да ову врло потентну идеју и низ врло маштовитих ситуација и ликова не уобличи као серију.

МИЛЕНА АИ

Сценарио: Мирко Стојковић

Редитељ: Предраг Велиновић

Продуцентска кућа: SIRIUS PRODUCTION

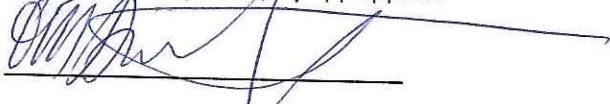
Милена, млада студенткиња Електротехничког факултета, развија апликацију за изложбу Милене Павловић Барили и још неколико пројекта који имају везе са вештачком интелигенцијом. Вештачку интелигенцију коју развија пушта да преузме контролу и над осталим њеним пројектима, не знајући да јој тиме препушта контролу и над сопственим животом. Како је АИ тренирана да буде Милена Павловић Барили, она младу Милену почиње да води истим трагичним путем којим је наша позната сликарка прошла пре више од 80 година.

Пре свега један јако добро, надахнуто и иновативно написан сценарио Мирка Стојковића у којем тема, приповедачки стил, број иностраних локација и начин предвиђене режије у неколико кључних тачака превазилазе продуцентску поставку овог пројекта. Пројекат напрсто по мишљењу комисије још није довољно спреман да може ући у реализацију. Наравно да се у овој фази не очекују финансије од страних фондова, али какво такво писмо о намерама неког заинтересованог страног партнера би дало јаснију слику о изводљивости овог подухвата. Комбинација класичног биографског филма који у својој нарацији има као изражajна средства немали број савремених елемената нових технологија, веома је изазован задатак који такође није јасно и адективан обухваћен продуцентским приступом, као и предвиђеним средствима за све пост-продукцијске захтеве којих у овом филму нема мало.

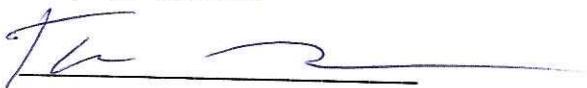
МИЛЕНА АИ свакако спада у пројекте којима се препоручује да прођу још један круг развоја, слично како су аутори практиковали са претходним пројектима и да у том циклусу отклоне све проблематичне производционе недостатке.

Чланови комисије:

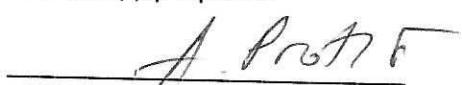
Борислав Анђелић, председник

Игор Турчиновић

Александар Протић

Саша Радојевић

Коста Ђорђевић

